

Своїм пронизливим поглядом і безшумним польотом сова уособлює сутність мудрості і знання, проводячи нас крізь темряву невідомого і висвітлюючи істини, що лежать глибоко під поверхнею. Своєю самотньою і безмовною присутністю вона нагадує нам, що справжнього розуміння можна досягти лише через самоаналіз і саморефлексію. І все ж, сова також має моторошну властивість, відчуття зловісності та смерті, що відображає швидкоплинність нашого існування та всього суцього.

Прийнявши символіку сови – як світлу, так і темну – ми можемо навчитися орієнтуватися в життєвих поворотах з упевненістю, цілеспрямованістю і глибшим розумінням власної природи і світу, в якому ми живемо. Цей потужний провідник – нагадування залишатися вірними собі і йти своїм унікальним шляхом, яким би загадковим і незвіданим він не здавався.

Список використаних джерел :

1. Будинок із химерами або Кам'яниця під совами. *Невідомий Львів*. URL: <https://photo-lviv.in.ua/budynok-iz-hymeramy-abo-kamyanytsya-pid-sovamy-nevidomyj-lviv/> (дата звернення: 15.09.2024).
2. Кам'яні птахи Катеринослава: «пташиний» декор в архітектурі міста. URL: https://www.dnipro.lib.dp.ua/arhitektura_istoriya_dekor_budinkiv (дата звернення: 15.09.2024).
3. Одеса. Будинок О. О. Коссаговської на Ніжинській вул., 66 (1903 р.). URL: <https://salo.li/2e0D33b> (дата звернення: 15.09.2024).
4. Про сову, яка живе на чернівецькому будинку вже 116 років. URL: <https://c4.com.ua/novyny/pro-sovu-yaka-zhive-na-cherniveckomu-budinku-vzhe-116-rokiv-fotoreportazh/> (дата звернення: 15.09.2024).
5. У мудрості – сила: цікаві факти про одеський Будинок із совою. URL: <https://ukraine.novyny.live/odessau-mudrosti-sila-tsikavi-fakti-pro-odeskii-budynok-iz-sovoiu-74589.html/amp> (дата звернення: 15.09.2024).

Писаренко Іван

*здобувач першого(бакалаврського) рівня вищої освіти
Полтавського національного педагогічного
університету імені В. Г. Короленка
(науковий керівник – О. Штепа)
(м. Полтава)*

ЄВРОПЕЙСЬКІ ЦІННОСТІ В ОСВІТНІЙ ПОЛІТИЦІ УКРАЇНИ: ПРОБЛЕМА ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ ТА ВИКЛИКИ У КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

В умовах активних євроінтеграційних процесів Україна спрямовує свої зусилля на адаптацію національної освітньої політики відповідно до європейських стандартів і цінностей. Європейський Союз будує освітню

політику на принципах демократії, прав людини, рівності, толерантності, що підкреслює важливість освіти для розвитку суспільства, яке поважає права особистості і колективні інтереси. Відповідність цим цінностям є однією з умов інтеграції України до європейської спільноти, що також забезпечує сприятливе середовище для освітніх реформ і розвитку молоді [2].

Освітня політика України зазнає значних змін у контексті євроінтеграції, і одним із її ключових пріоритетів є впровадження європейських цінностей. Це завдання є також викликом, адже процес адаптації має подолати низку внутрішніх і зовнішніх перешкод. Саме тому ми розглянемо, які цінності намагається інтегрувати Україна у свою освітню систему, які кроки вже зроблено, які виклики постають на цьому шляху, а також перспективи подальшої співпраці з Європейським Союзом у сфері освіти.

Європейський Союз, як вже зазначалося, буде свою освітню політику на низці ключових цінностей, що сприяють розвитку інклюзивного, толерантного і демократичного суспільства. Серед них основне місце займають права людини, рівність, демократія, соціальна справедливість, свобода, солідарність та повага до культурного різноманіття. Ці цінності є основою стабільного та прогресивного розвитку, оскільки вони спрямовані на забезпечення рівних можливостей для всіх членів суспільства, незалежно від статі, етнічної належності, релігії чи соціального статусу. В освітньому контексті європейські цінності набувають особливого значення. Освіта, яка обґрунтовується на принципах демократії та поваги до особистості, покращення формування громадянського суспільства, здатного до критичного мислення та відповідного вибору, має велике значення. Наприклад, принцип культурної інклюзії в освіті забезпечує рівний доступ до якісної освіти для всіх, зокрема для дітей з особливими потребами, а цінність толерантності сприяє розвитку міжнаціонального діалогу та поваги до інших [3, с. 200–213].

Для України, яка йде шляхом євроінтеграції, впровадження цих цінностей є важливим завданням. У сучасних умовах українське суспільство, зокрема молодь, має набути навичок і знань, які дозволяють активно включатися в європейське співтовариство. Європейські цінності сприяють вихованню освіченого та відповідного громадянина, що відповідає як особистим, так і колективним інтересам суспільства [4].

Останнім часом Україна активно впроваджує європейські стандарти в освітню сферу, проводячи важливі законодавчі та інституційні реформи. Одним із ключових документів на цьому шляху є Закон України «Про освіту», прийнятий у 2017 році, який запроваджує нові підходи до освітньої діяльності, обґрунтовані на європейських цінностях [1]. Закон підкреслює важливість індивідуального підходу, інклюзивної освіти, академічної доброчесності та

рівного доступу до якісної освіти для всіх громадян, незалежно від їхніх особливостей.

Реформа «Нова українська школа» (НУШ) також стала наступним кроком на шляху до впровадження європейських цінностей. Вона спрямована на зміну освітньої парадигми, перетворюючи шкільне середовище на простір, де цінності толерантності, поваги, критичного мислення та демократичної участі стають частиною навчального процесу. НУШ робить акцент на розвитку м'яких навичок у дітей, які допомагають їм адаптуватися до глобалізованого світу і прийняти різноманіття як норму [6].

Окрім шкільних реформ, зміни торкнулися і закладів вищої освіти. Першим кроком стала активна співпраця з іншими європейськими інституціями, такими як Європейська асоціація університетів та Erasmus+. Програми академічної мобільності, обмінів і спільних досліджень дозволяють студентам і викладачам знайомитися з досвідом європейських країн, а також сприяють формуванню культури академічної доброчесності і відповідальності. Це, у свою чергу, створює можливості для трансформації університетів та залучення України до єдиного європейського освітнього простору. Інтеграція європейських цінностей в українську освіту не лише сприяє підвищенню якості навчання, але й сприяє розвитку громадянського суспільства та відповідальної молоді [7 с. 5–15].

Процес інтеграції європейських цінностей в освітню політику України стикається з численними викликами, як внутрішніми, так і зовнішніми. Одним із головних внутрішніх викликів є обмежені ресурси, особливо на місцевому рівні, де часто бракує фінансування для реалізації освітніх реформ. Це обмежує впровадження інноваційних підходів у навчання, зокрема інклюзивної освіти та матеріально-технічного забезпечення шкіл відповідно до європейських стандартів [8].

Крім того, важливу роль відіграють культурні бар'єри та недостатня готовність частини суспільства до прийняття нових цінностей. Українське суспільство має глибоко вкорінені традиції, які інколи суперечать принципам рівності й толерантності. Наприклад, деякі освітяни, батьки та учні можуть скептично ставитися до інклюзивної освіти або до впровадження оновлень, що стосуються прав людини та гендерної рівності.

Зовнішні виклики також суттєво впливають на цей процес. Війна в Україні відбирає державні ресурси на оборонну сферу, що обмежує можливості для інвестицій у реформування освіти, а велика кількість кваліфікованих працівників освіти вступили до лав збройних сил. Більше того, вплив зовнішньої дезінформації та інформаційної війни, спрямованої проти євроінтеграційного курсу України, може призвести до формування суспільного спротиву реформам.

Суспільні виклики, зокрема корупція в освітній сфері, також ускладнюють процес змін. Попри зусилля з подолання корупційних схем, зловживання у сфері освіти залишаються серйозною перешкодою для ефективного впровадження реформ [2]. На шляху до інтеграції європейських цінностей в освітню політику України спостерігається чимало перешкод, які потребують комплексного підходу для їх подолання. Однак лише подолання цих проблем може забезпечити стабільний і сталий розвиток української освітньої системи [3, с. 211–213].

Перспективи подальшої інтеграції європейських цінностей в освітню політику України є обнадійливими. Крім того, що цей процес підтримується на державному рівні, він також отримує значну підтримку з боку міжнародних партнерів [4]. Участь України в таких європейських програмах, як Erasmus+ і Horizon Europe, створює нові можливості для учнів і викладачів, надаючи доступ до досвіду європейських країн та підтримуючи обмін ідеями та знаннями [5].

Серед перспективних напрямків можна виділити розвиток цифрової освіти, що відповідає європейському підходу до модернізації освітніх систем [6]. Європейський Союз активно інвестує в технології навчання, що дозволяє розширити доступ до освіти та підвищити її якість. Для України це означає можливість залучення інвестицій у цифровізацію шкіл і університетів, що підвищить рівень інтеграції європейських стандартів у навчальний процес [7, с. 5-15].

Іншим напрямом є розширення програми громадянської освіти, що базується на європейських цінностях, таких як права людини, демократія та соціальна справедливість. Ці програми сприяють вихованню у молоді толерантності, взаємоповаги та здатності до критичного мислення. Завдяки цьому нове покоління громадян буде краще підготовлене до активної участі в європейському суспільстві.

Крім того, подальше розширення співпраці між українськими та європейськими освітніми закладами дозволить збільшити кількість спільних наукових досліджень, обмінів та європейських проєктів, що сприятиме інтеграції України в науковий простір. Поглиблення академічної мобільності дозволяє українським студентам і науковцям більше взаємодіяти з європейськими колегами, що сприятиме прискоренню освітніх реформ у країні.

Таким чином, інтеграція європейських цінностей в освітню політику України є успіхом у процесі євроінтеграції, що сприяє модернізації освітньої системи відповідно до стандартів Європейського Союзу. Сформульоване на основі прав людини, демократії, рівності та соціальної справедливості, ці цінності є орієнтиром для побудови освітнього середовища, що відповідає сучасним викликам та потребам суспільства.

Список використаних джерел :

1. Закон України «Про освіту» від 5 вересня 2017 року. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19> (дата звернення: 27.10.2024).
2. Європейська Комісія. Європейський освітній простір. *Брюссель: Європейська комісія*. 2020. URL: https://ec.europa.eu/education/education-in-the-eu/european-education-area_en (дата звернення: 27.10.2024).
3. Кошманова Т., Равчина Т. Підготовка вчителя в посттоталітарному суспільстві: інтерпретація професійної ідентичності українського вчителя. *Журнал педагогічної освіти*. 2008. Вип. 59. Вип. 2. С. 200–213.
4. Європейський Союз та Україна: Основні напрямки співробітництва в галузі освіти. *Представництво ЄС в Україні*. URL: <https://eeas.europa.eu/delegations/ukraine/ukrainian> (дата звернення: 27.10.2024).
5. Міністерство освіти і науки України. *Нова українська школа: Концепція та основні положення*. URL: <https://mon.gov.ua> (дата звернення: 27.10.2024).
6. Квіт С. Українська освіта: виклики реформування у постєвромайданівський період. *Журнал реформування освіти*. 2018. Вип. 1. Вип. 1. С. 5–15.

Позняков Андрій

*здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти
Полтавського національного педагогічного
університету імені В. Г. Короленка
(науковий керівник – Р. Винничук)
(м. Полтава)*

ОЛЕКСАНДР ДОВЖЕНКО У СПОГАДАХ СУЧАСНИКІВ

Олександр Довженко – одна з найталановитіших і надзвичайно трагічних постатей ХХ ст. Видатний кінорежисер-новатор, «поет слова і кадру, віртуоз монтажу», самотній письменник, мислитель і філософ краси, на Батьківщині він – вигнанець з вовчим білетом, «підкошена тінь довічного заслання і мученика за народ».

Українська культура напрочуд багата на таланти. Проте далеко не всі вони відбулися: одні змушені були відмовитися від себе, деградували, інші емігрували, ще інших репресували – факти загальновідомі.

Олександр Довженко – єдиний, що й за таких умов насправді став митцем світової величини, ім'я якого входить у всі енциклопедії, антології світового кіномистецтва – прожив у культурі нетипове життя. Так він змушений був відмовитися від своїх політичних переконань, його примушували створювати антиісторичні твори. Однак правда його творчості є вищою за все це.

Олександр Петрович Довженко народився 10 вересня 1894 р. в с. В'юнище (тепер м. Сосниці) Чернігівської області в селянській родині. Навчався в Сосницькій початковій школі, а потім – у початковому чотирикласному училищі. Йому здавалося, що може все: мріяв про архітектуру, живопис,